

**Protokoll fra møte i Faggruppen for dyrehelse og dyrevelferd (dyrevern) i VKM
tirsdag 28. august 2007 klokken 10.00-16.00**

Deltakere:

Fra Faggruppen for dyrehelse og dyrevelferd (dyrevern):

Wenche Farstad (møteleder), Bjarne O. Braastad, Brit Hjeltnes, Kristian Hoel, Tore Håstein, Rune Waagbø og Olav Østerås

Forfall:

Jon M. Arnemo, Knut E. Bøe, Arne Flåøyen og Espen Rimstad

Fra Mattilsynet:

Torunn Knævelsrud, seksjonsleder, og Torben Vik, saksbehandler, fra Mattilsynets seksjon for dyrevern og dyrehelsepersonell (tilstede under behandling av sak 4)

Fra sekretariatet til VKM:

Ingfrid Slaatto Næss, koordinator for FG8 (Ref.)

Trond Gifstad, koordinator for FG6

Forkortelser benyttet i protokollen:

FG8: Faggruppe dyrehelse og dyrevelferd (dyrevern)

FG6: Faggruppe for fôr til terrestriske og akvatiske dyr

HK: Hovedkomité

MT: Mattilsynet

RV: Risikovurdering

VKM: Vitenskapskomiteen for mattrygghet

EFSA: European Food Safety Authority

FGM: Faggruppemøte

Forklaring til nummerering av dokumentene: ÅÅ/xNN-d

ÅÅ er tosifret årstall

x er nr. på faggruppen saken kommer fra (1-8, eller 0 for hovedkomiteen)

NN er fortløpende nummerering fra 1-99

d er nr på dokument i saker hvor det finnes flere enn ett dokument

Når en sak behandles i flere grupper følger samme saksnummer dokumentet, dvs. saksnummeret kommer fra den gruppen der saken først blir behandlet.

Sak 1: Velkommen, forfall og habilitet

Leder for faggruppen, Wenche Farstad, ønsket velkommen til møte i Faggruppen for dyrehelse og dyrevelferd (dyrevern). Det ble foretatt en presentasjonsrunde av nye og erfarne medlemmer av faggruppen. Det ble dessverre ikke tid til å gjennomgå prinsippene rundt saksbehandlingsrutiner og samhandling komité og sekretariat, men disse dokumentene ble sendt ut i forkant av møtet til orientering for nye- og til oppfrisking for erfarne VKM-medlemmer. På grunn av tidsnød ble det dessverre heller ikke tid til å foreta en erfaringsoppsummering av FG8 av forrige VKM-periode. Valg av nestleder (saken ble flyttet opp fra punkt 11 på agendaen) ble foretatt, og Tore Håstein ble valgt som ny nestleder av FG8 for neste VKM-periode (2007-2010). Habilitetsspørsmålet ble diskutert, og en av faggruppens medlemmer velger å reservere seg for konkludering når det gjelder risikovurdering vedrørende hold av kylling (se også under punkt 4 på dagsorden). Jon M. Arnemo, Knut E. Bøe, Arne Flåøyen og Espen Rimstad var ikke tilstede på møtet.

Sak 2: Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden

Innkallelse og forslag til dagsorden for møtet ble godkjent uten endringer. Faggruppeleder oppsummerte kort protokollen fra forrige faggruppemøte, men det ble ikke ansett nødvendig å foreta en nærmere diskusjon av de enkelte sakene.

Sak 3: Saker fra møte i Hovedkomiteen

Tore Håstein informerte om de viktigste sakene fra møtet i Hovedkomiteen 18. juni. Tore Håstein var stedfortreder for faggruppeleder på dette møtet.

Sak 4: Saker som skal behandles på møtet

Det er kommet inn 5 nye oppdrag fra Mattilsynet siden forrige faggruppemøte 11. mai:

- 1) Risikovurdering av transport av fisk i lukket system (saksnummer 07/806)
- 2) Risikovurdering-lidelser ved hold av pelsdyr (saksnummer 07/807)
- 3) Risikovurdering-positivliste for sirkusdyr (saksnummer 07/808)
- 4) Risikovurdering-religiøs slakting uten bedøving før avlivning (saksnummer 07/809)
- 5) Risikovurdering vedrørende hold av kylling (saksnummer 07/810)
 - Oppdrag om utredning-lys-og lysprogram
 - Oppdrag om utredning-dyretetthet

Risikovurdering av transport av fisk i lukket system (saksnummer 07/806)

Det ble foreslått å oppnevne en *ad hoc* gruppe med eksperter fra ulike relevante fagmiljøer i Norge for å utarbeide en bakgrunnsrapport for VKMs risikovurdering. Når *ad hoc* gruppen er oppnevnt, vil det foreløpige mandatet fra Mattilsynet diskuteres med *ad hoc* gruppens medlemmer. Gruppen vil komme med en tilbakemelding til Mattilsynets seksjon for dyrevern og dyrehelsepersonell (ved seksjonsleder) slik at Mattilsynet kan formulere endelig bestilling. Frist på oppdraget er satt til 15. april 2008.

Risikovurdering-lidelser ved hold av pelsdyr (saksnummer 07/807)

Det ble foreslått å oppnevne en *ad hoc* gruppe med eksperter fra ulike relevante fagmiljøer i Norge for å utarbeide en bakgrunnsrapport for VKMs risikovurdering. Når *ad hoc* gruppen er oppnevnt, vil det foreløpige mandatet fra Mattilsynet diskuteres med *ad hoc* gruppens medlemmer, og gruppen vil komme med en endelig tilbakemelding til Mattilsynets seksjon for dyrevern og dyrehelsepersonell (ved seksjonsleder) slik at Mattilsynet kan formulere endelig bestilling. Det ble besluttet at Bjarne O. Braastad skal lede *ad hoc* gruppen. Det ble satt en tentativ frist på oppdraget til 1. februar 2008.

Risikovurdering-positivliste for sirkusdyr (saksnummer 07/808)

Det ble foreslått å oppnevne en *ad hoc* gruppe med eksperter fra ulike relevante fagmiljøer i Norge for å utarbeide en bakgrunnsrapport for VKMs risikovurdering. Det ble videre bestemt at Mattilsynet fremskaffer tilleggsinformasjon som er nødvendig for å løse oppdraget (mottatt fra Mattilsynet og formidlet til Faggruppens medlemmer 13. september pr mail). Faggruppen vil diskutere oppdraget og videre framdrift på neste faggruppemøte 13. november. Det ble satt en tentativ frist på oppdraget til 1. mai 2008.

Risikovurdering-religiøs slaktning uten bedøving før avlivning (saksnummer 07/809)

Det ble besluttet at Mattilsynet fremskaffer nødvendig tilleggsinformasjon som FG8 må ha for å løse oppdraget, bl.a. definisjoner av de ulike slaktemetodene og beskrivelse av hvordan de ulike slaktemetodene gjennomføres. Når en *ad hoc* gruppe er oppnevnt, vil det foreløpige mandatet fra Mattilsynet diskuteres med *ad hoc* gruppens medlemmer, og gruppen vil komme med en endelig tilbakemelding til Mattilsynets seksjon for dyrevern og dyrehelsepersonell (ved seksjonsleder) slik at Mattilsynet kan formulere endelig bestilling. Det ble besluttet at Kristian Hoel får ansvar med å lede *ad hoc* gruppen. Det ble satt en tentativ frist på oppdraget til 1. desember 2007.

Risikovurdering vedrørende hold av kylling (saksnummer 07/810)

- Oppdrag om utredning-lys-og lysprogram
- Oppdrag om utredning-dyretetthet

Det ble foreslått å oppnevne en *ad hoc* gruppe med eksperter fra ulike relevante fagmiljøer i Norge for å utarbeide en bakgrunnsrapport for VKMs risikovurdering. Når *ad hoc* gruppen er oppnevnt, vil det foreløpige mandatet fra Mattilsynet diskuteres med *ad hoc* gruppens medlemmer. Gruppen vil komme med en tilbakemelding til Mattilsynets seksjon for dyrevern og dyrehelsepersonell (ved seksjonsleder) slik at Mattilsynet kan formulere endelig bestilling. Habilitetsspørsmålet ble diskutert og en av faggruppens medlemmer, Kristian Hoel, velger å reservere seg fra å konkludere i denne saken.

Det ble satt en tentativ frist på oppdraget til juni 2008.

Saker som har vært behandlet i faggruppen siden forrige møteSykdomsrisiko i forbindelse med fangstbasert akvakultur og fôring med villfanget fisk (saksnummer 07/804).

Næringen har et behov for å kunne bruke frossen sild og lodde som våtfôr til villfanget torsk. Tross status som naturlig føde for torsk blir slikt fôr antatt å kunne øke risiko for sykdomsutbrudd i en oppdrettssituasjon. Biproduktsforordningen (2002/1774/EF) er ikke tatt inn i EØS-avtalen enda, men dersom det skjer slik det ser ut per i dag, vil bruk av frossent våtfôr bli forbudt som fôr til fisk. Det er imidlertid kommet et forslag til endring av forordningen. Dette forslaget forbyr ikke slikt fôr, men setter krav til at fôret må sikres som ikke-smittefarlig for human- eller dyrehelse på en måte som er godkjent av Mattilsynet.

For å kunne vurdere den nåværende fôringspraksisen i fangstbasert akvakultur opp mot kravene i biproduktsforordningen ønsket Mattilsynet en utredning av om denne praksisen er trygg eller ikke. Mattilsynet ønsket derfor en vurdering av risiko ved bruk av villfanget fisk (fortrinnsvis sild og lodde) som fôr til villfanget torsk, og en vurdering av om frysing kan redusere risiko for smitte av de aktuelle sykdomsfremkallende agens.

Det ble opprettet en *ad hoc* gruppe for å utrede problemstillingene. Oppdraget ble forankret i Faggruppe 8, men vurderingen ble også sendt på høring i Faggruppe 6, faggruppe for fôr til terrestriske og akvatiske dyr.

Vurderingen ble levert Mattilsynet 2. juli 2007. Det ble utdelt et eksemplar av risikovurderingen til faggruppemedlemmene på møtet.

Status for øvrige saker i faggruppen

Metoder for avlivning av sel ved fangst (saksnummer 07/805).

I forbindelse med mottatt bestilling fra EU-kommisjonen på en vurdering av dyrevelferd i forbindelse med selfangst, etterlyste European Food Safety Authority (EFSA) på Advisory Forum-møtet i Berlin 19. april 2007 relevante data om dette temaet fra medlemslandene og observatørlandene.

Det ble opprettet en *ad hoc* gruppe bestående av 5 nasjonale eksperter med Professor Egil Ole Øen, Norges veterinærhøgskole, som leder. Det er avholdt to møter i *ad hoc* gruppen. Et foreløpig utkast av rapporten ble sendt til faggruppen i forkant av faggruppemøtet, og det foreløpige utkastet ble diskutert på møtet. Den endelige versjonen av rapporten sendes på elektronisk høring til faggruppen når rapporten ferdigstilles. Faggruppeleder skal presentere rapporten på EFSAs arbeidsgruppemøte 20. september.

Sak 5: Oppfølging av saker fra forrige møte i faggruppen

Ingen saker var satt opp under dette punktet på agendaen.

Sak 6: Orientering fra *ad hoc*-grupper/undergrupper eller lignende

Faggruppeleder orienterte kort om arbeidet i *ad hoc* gruppen for samvirkende toksiske effekter av stoffer. Det er bedt om de ulike faggruppene innspill på sentrale deler av rapporten, og det ble besluttet av Rune Waagbø skulle formulere et bidrag på vegne av Faggruppe 8. Bidraget fra de ulike faggruppene skal oversendes sekretariatet innen 12. september.

Faggruppeleder orienterte videre om EFSAs arbeidsgruppe vedrørende kloning av dyr. EU-kommisjonen har bedt EFSA om en bred vurdering av velferdsimplikasjoner forbundet med kloning av dyr, der både aspektene mattrygghet, dyrehelse, dyrevelferd og miljøkonsekvenser skal utredes. Det er nedsatt en arbeidsgruppe som skal utarbeide bakgrunnsdokumenter i saken, og faggruppeleder i Faggruppe 8, Wenche Farstad, er oppnevnt som deltager i gruppen.

Olav Østerås fra faggruppen er foreslått som deltager fra Norge på FAOs ekspertmøte vedrørende bruk av antibiotika i Roma i september.

Adroaldo Zanella, Professor i dyrevelferd, Norges veterinærhøgskole, er foreslått som ekspert fra Norge i EFSAs arbeidsgruppe vedrørende velferd hos melkekyr.

Sak 7: Saker til hovedkomiteen

Ingen saker var satt opp til diskusjon under dette punktet på agendaen.

Sak 8: Møter o.a. av felles interesse

Sekretariatet informerte om Kjøttfagdagen 2007 som skal arrangeres i regi av Fagsenteret for kjøtt 29. august i Oslo.

Sekretariatet informerte også om Workshop, Assessment of Animal Welfare at Farm and Group level, 10.-13. september 2008 i Ghent, Belgia.

Faggruppeleder orienterte om NKVET-symposium 24.-25. september og om Zoonose-rapporten 2006 fra EFSA som nå er tilgjengelig.

Brit Hjeltnes orienterte om Frisk Fisk-konferansen som skal arrangeres i Bergen 23.-24. januar 2008.

Bjarne Braastad orienterte om Nordisk symposium i etiologi som skal arrangeres på UMB i januar 2008.

Sak 9: Nytt fra sekretariatet

Ingen saker var satt opp under dette punktet på agendaen.

Sak 10: Nye møtedatoer

Det ble avtalt nye møtedatoer 13. november og 13. desember 2007 i Oslo.

Sak 11: Eventuelt

Faggruppeleder orienterte kort om nye saker fra EFSA angående dyrehelse og dyrevelferd.